

**ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ №4
імені МИХАЙЛА ПАРАЩУКА**

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
(протокол № 1 від 31.08.2021 р.)

Голова педагогічної ради

Іван ГРИЩУК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Тернопільського вищого
професійного училища № 4

імені Михайла Парашука

Іван ГРИЩУК

наказ від 08.09.21 р. № 155

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВИЩОГО
ПРОФЕСІЙНОГО УЧИЛИЩА №4
імені МИХАЙЛА ПАРАЩУКА**

ТЕРНОПІЛЬ 2021

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення розроблене відповідно до вимог Закону України «Про освіту» (частина 3 стаття 41. Система забезпечення якості освіти) та рекомендацій Державної служби якості освіти України щодо побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в навчальному закладі (Абетка для директора), Закону України «Про загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти “Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта” на період до 2027 року; згідно з освітніми стандартами професійної освіти, Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затвердженого наказом МОН 30.05.2006 року № 419; наказу МОН України від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 221 від 18.02.2019), Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН молодь-спорт від 13.04.2011 року № 329, Статуту Тернопільського вищого професійного училища №4 та інших нормативно-правових актів.

2. Положення поширюється на всіх працівників Тернопільського вищого професійного училища №4 імені Михайла Паращука (далі – ТВПУ №4) та учасників освітнього процесу.

3. Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти є забезпечення якості освіти та стабільного виконання вимог чинного законодавства в сфері загальної середньої освіти, державних та галузевих професійних стандартів освіти.

4. Внутрішня система забезпечення якості освіти включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління навчального закладу;

5. Визначено чотири напрями внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти училища:

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти;
- система педагогічної діяльності;
- система управлінської діяльності.

6. Колегіальним органом управління освітнього закладу, який визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості освіти є педагогічна рада.

Отже, якість освіти розглядається у нерозривній єдності якості процесу (діяльності) і якості результату. Якість освітнього процесу (діяльності) є невід'ємною складовою якості освіти, яка залежить від якості освітнього середовища, включає якісні і кількісні характеристики освітнього процесу, якість професійної компетентності педагогічних працівників, якість організаційно-управлінської компетентності.

Основною місією ТВПУ №4 є формування особистості з усвідомленою громадянською позицією, яка готова до реалізації своїх професійних знань, умінь, відкрита до міжкультурного діалогу і здатна змінити на краще своє життя і життя країни.

Запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти – стратегічне рішення навчального закладу, яке покликане допомогти та покращити її загальну дієвість та забезпечити міцну основу для ініціатив ефективного та сталого розвитку.

Тезаурус даного Положення:

Академічна свобода — самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом.

Анкетування педагога — це форма письмового опитування, яка дає змогу отримати різний емпіричний (практичний, а не теоретичний) матеріал про необхідні аспекти діяльності педагога, його особистісні та професійні здібності. **Академічна доброчесність** - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Внутрішня система забезпечення якості освіти – це сукупність умов, процедур і заходів у закладі освіти, що забезпечують ефективність освітніх та управлінських процесів, які безпосередньо впливають на якість результатів навчання учнів, забезпечують формування їхніх ключових компетентностей, а також сприяють усебічному розвитку особистості здобувачів освіти.

Вимога — це норми, правила, яким хто-, що-небудь повинні підлягати.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це технології, спрямовані на створення, розповсюдження та обробку інформаційних ресурсів.

Інформаційна система (ІС) закладу освіти - це комплекс технічних, програмних засобів та ресурсів, що включає обчислювальне і комунікаційне обладнання, програмне забезпечення та персонал, який забезпечує підтримку і управління динамічної інформаційної моделі системи освіти для задоволення інформаційних потреб в освітній, управлінській та фінансово- господарській діяльності закладу освіти.

Індикатор — показник, що відображає хід процесу або стан об'єкту спостереження, його якісні або кількісні характеристики у формі, зручній для

сприйняття людиною.

Критерій — підстава для оцінки, визначення або класифікації чогось; мірило.

Моніторинг та самооцінювання якості освіти - система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряду і причин відхилень від цілей.

Освітнє середовище — сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їх потреб і можливостей.

Положення — локально-правовий акт, що визначає основні правила організації, описує мету, структуру, взаємні обов'язки групи людей чи організацій, які об'єдналися для досягнення спільної мети.

Планування якості — складова управління якістю, зосереджена на встановленні цілей у сфері якості та на визначенні операційних процесів і відповідних ресурсів, необхідних для досягнення цілей у сфері якості.

Стратегія — довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план, який супроводжується постійним аналізом та моніторингом в процесі його реалізації та спрямований з певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті.

Самооцінювання — процедура вивчення, оцінювання освітніх і управлінських процесів, що проводиться у закладі освіти з метою визначення ефективності функціонування внутрішньої системи та подальшого планування розвитку закладу.

Система — це множина елементів, які пов'язані між собою, є єдиним цілим, взаємодіють із зовнішнім середовищем та мають спільну мету. Наприклад, система внутрішня система забезпечення якості освіти.

Критерії — вимоги для визначення або оцінки людини, предмета, явища (або ознака, на підставі якої виробляється оцінка).

Якість освіти — відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

II. СТРУКТУРА ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВИЩОГО ПРОФЕСІЙНОГО УЧИЛИЩА №4 імені МИХАЙЛА ПАРАЩУКА

МІСТИТЬ НАСТУПНІ СКЛАДОВІ:

1. Стратегія та процедури забезпечення якості П(ПТ)О.
2. Освітнє середовище.
3. Система оцінювання здобувачів загальноосвітньої підготовки та професійної (професійно-технічної) освіти.
4. Педагогічна діяльність педагогічних працівників.
5. Управлінські процеси.
6. Механізми реалізації.

Основними напрямками, за якими здійснюється оцінювання рівня якості освітньої діяльності Тернопільського вищого професійного училища №4 імені М. Паращука є освітнє середовище, система оцінювання здобувачів загальноосвітньої підготовки та професійної (професійно-технічної) освіти, педагогічна діяльність педагогічних працівників.

До кожного з них сформовані компоненти (вимоги/правила), критерії та індикатори (показники) оцінювання.

Компоненти (вимоги/правила) розподіляються за напрямками оцінювання наступним чином.

1. Освітнє середовище:

- забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці;
- забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці (в період проходження виробничої практики);
- забезпечення безпечних і нешкідливих умов проживання у гуртожитку;
- створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації;
- формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору.

2. Система оцінювання здобувачів П(ПТ)О:

- система та механізми забезпечення академічної доброчесності здобувачів освіти;
- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень;
- застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування навчальних досягнень здобувачів освіти;
- спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти ключових компетентностей.

3. Діяльність педагогічних працівників:

- ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою успішного формування (досягнення) загальноосвітніх, загальнопрофесійних, професійних та ключових компетентностей здобувачів П(ПТ)О;
- постійне підвищення професійного рівня і педагогічної та фахової майстерності педагогічних працівників;
- налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками (особами, які їх замінюють);
- організація діяльності педагогічних працівників на засадах академічної доброчесності;
- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

4. Управлінські процеси:

- організаційно-правові засади діяльності ТВПУ №4 ім. М. Паращука;

- наявність стратегії розвитку та системи планування;
- формування контингенту здобувачів освіти;
- ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників;
- раціональність та ефективність використання наявних ресурсів і матеріально-технічної бази;
- організація освітнього процесу на основі конструктивної співпраці з роботодавцями, їх організаціями та об'єднаннями;
- результативність (якість) освітньої діяльності;
- формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності;
- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої процедури оцінювання управлінської діяльності адміністрації навчального закладу ;
- стипендіальне забезпечення та соціальний захист здобувачів освіти;
- організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії Тернопільського вищого професійного училища №4 імені Михайла Паращука з місцевою громадою;
- формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм.І

- II. МОДЕЛІ САМООЦІНЮВАННЯ

Мета самооцінювання полягає у встановленні відповідності між діяльністю навчального закладу та його результатами, а також у визначенні проблемних питань і шляхів удосконалення якості освітньої діяльності.

Процес самооцінювання складається з 4 етапів:

1. Вивчення (моніторинг процесів системи та аналіз результатів моніторингу).
2. Оцінювання (визначення рівня якості та результатів функціонування системи).
3. Звітування (аналіз стану та визначення шляхів удосконалення освітньої системи).
4. Планування (визначення заходів для вдосконалення функціонування системи).

Аналіз даних та показників, які впливають на освітню діяльність: система оцінювання навчальних досягнень учнів, підсумкове оцінювання учнів, фінансування закладу освіти, кількісно-якісний кваліфікаційний склад педагогічних працівників тощо.

Джерела отримання інформації: ділова документація закладу освіти (журнали теоретичного та виробничого навчання, статистичні звіти, протоколи), результати опитувань, висновки за результатами відвідувань навчальних занять тощо.

Процес вивчення освітньої діяльності закладу та оцінювання його рівня.

1. Призначення відповідальної особи із забезпечення якості освітньої діяльності і якості освіти та забезпечення оперативного керування процесом вивчення.
2. Створення робочих груп, які будуть забезпечувати вивчення та оцінювання системи за кожним з напрямів.
3. Забезпечення процесу самооцінювання за окремими моделями:
 - комплексне самооцінювання (за напрямами, які визначені у документі про внутрішню систему забезпечення якості за рік);
 - щорічне самооцінювання за певними напрямами діяльності і періодично – комплексне оцінювання;
 - щорічне комплексне оцінювання за рівнями освіти.

Моделі самооцінювання

Модель	Особливості моделі
Комплексне самооцінювання	вивчається і оцінюється вся система
Самооцінювання за окремими напрямами діяльності	дозволяє глибше вивчити та оцінити якість освітньої діяльності за обраним напрямом/обраними напрямами
Самооцінювання за освітніми рівнями	дозволяє врахувати особливості загальноосвітньої підготовки та профільного рівня.

Порядок дій:

1. Видати наказ про проведення самооцінювання.
2. Затвердити склад робочої групи по кожному напрямку.
3. Провести оцінювання (зафіксувати результати та напрацювати рекомендації).
4. Обговорити результати на засіданні педагогічної ради.
5. Видати наказ про підсумки самооцінювання.
6. Ухвалити управлінські рішення та врахувати результати самооцінювання у Стратегії розвитку закладу освіти та річному плані роботи ТВПУ №4 ім. М. Паращука.

До процесу самооцінювання якості освітньої діяльності закладу крім штатних працівників закладу освіти, відповідальних за функціонування внутрішньої системи забезпечення якості, до процесу оцінювання освітньої діяльності можуть залучені представники учнівського самоврядування, батьки, роботодавці, якщо є потреба – фахівці у сфері оцінювання якості, освітні експерти.

Тривалість, періодичність та етапи вивчення і оцінювання визначаються закінченням освітнім циклом – навчальним роком. Самооцінювання здійснюється впродовж навчального року.

Динаміка окремих процесів може відстежуватись впродовж довшого циклу. Оцінювання освітнього середовища за потреби можна здійснити і у більш стислі терміни, ніж навчальний рік.

IV. СТРАТЕГІЯ ТА ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

ПРОФЕСІЙНОЇ(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Тернопільське вище професійне училище №4 імені М. Парашука здійснює свою діяльність в період реформування освіти, тому в основу стратегії розвитку навчального закладу покладені основні напрямки державної політики України в сфері освіти, а саме проєкту **«Концепція розвитку освіти України на 2015-2025 роки»**.

Головними завданнями діяльності освітнього закладу є:

- забезпечення реалізації права громадян України на професійне навчання відповідно до їх покликань, інтересів, здібностей;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадською позицією, почуттям національної самосвідомості;
- створення умов для оволодіння необхідними знаннями, вміннями, навичками;
- виховання здорового способу життя та соціально адаптованої особистості.

4.1. Забезпечення якості освіти є багатоплановим і передбачає:

- наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, навчально-методичних, тощо);
- організацію освітнього процесу, яка найбільш адекватно відповідає сучасним тенденціям розвитку національної освіти;
- **контроль освітньої та виховної діяльності;**
- якість підготовки працівників на всіх рівнях;
- надання якісної освіти здобувачам освіти педагогічними працівниками, відповідальності кожного педагогічного працівника за якість освітніх послуг та відповідальність кожного про якісне отримання таких послуг.

4.2 Стратегія забезпечення якості освіти П(ПТ)О базується на наступних принципах:

- принцип цілісності, який полягає в єдності впливів освітньої діяльності на здобувачів освіти, їх підпорядкованості головній меті освітнього процесу, передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві і та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;
- принцип безперервності, що свідчить про необхідність постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на різних етапах процесу підготовки випускника закладу;
- принцип розвитку, виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу інформації про результативність освітньої діяльності;
- принцип партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу;
- принцип відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.
- Стратегія щодо забезпечення якості П(ПТ)О та освітньої діяльності ТВПУ

№4 ім. М. Парашука реалізується під контролем директора шляхом виконання відповідних процедур, в тому числі: оприлюднення критеріїв, правил і процедур оцінювання рівня набутих знань, умінь, навичок і компетентностей здобувачів П(ПТ)О, забезпечення освітнього процесу необхідними ресурсами; забезпечення стабільного функціонування інформаційних систем для ефективного управління закладом, здійснення процесу розроблення та оприлюднення критеріїв, правил і процедур діяльності педагогічних працівників тощо.

4.3 Основні завдання стратегії:

- педагогіка партнерства;
- орієнтація на учня;
- сучасне освітнє середовище;
- виховання на цінностях.

Стратегія та процедури забезпечення якості освіти передбачають здійснення таких процедур і заходів у навчальному закладі:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- підвищення якості знань здобувачів освіти;
- посилення кадрового потенціалу закладу освіти та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу;
- створення системи запобігання та виявлення академічної недобросовісності в діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти.

Основними напрямками політики із забезпечення якості освітньої діяльності у ТВПУ №4 ім. М. Парашука є:

- якість освіти;
- рівень професійної компетентності педагогічних працівників і забезпечення їх вмотивованості до підвищення якості освітньої діяльності;
- якість реалізації освітніх програм, вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання.

4.4 Система внутрішнього забезпечення освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- вдосконалення планування освітньої діяльності, через затвердження, моніторинг та оновлення освітніх програм;
- підвищення якості підготовки контингенту здобувачів освіти, шляхом впровадження нових освітніх технологій та методики навчання;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників для покращення кадрового потенціалу навчального закладу;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- забезпечення публічності та прозорості інформації про діяльність навчального закладу;

- створення ефективної системи забезпечення академічної доброчесності.

4.5 Система контролю реалізації процедур забезпечення якості освіти включає:

- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
- моніторинг якості освіти.

V. СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково- педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки

– результатів навчання здобувачів освіти.

Система та механізми забезпечення у Тернопільському вищому професійному училищі №4 ім. М. Парашука академічної доброчесності здобувачів П(ПТ)О висвітлені в **Положенні про академічну доброчесність**

в тому числі:

- умови дотримання академічної доброчесності;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- порядок встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами П(ПТ)О та притягнення їх до академічної відповідальності;
- оскарження рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності здобувачів П(ПТ)О;
- порядок попередження фактів порушення здобувачами П(ПТ)О академічної доброчесності і професійної етики.

VI. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєвою необхідних знань і умінь здобувачів освіти.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень здобувачами освіти і здійснюється за наступними критеріями:

- будівлі, споруди, приміщення і територія навчального закладу є безпечними та комфортними для навчання та праці;
- Тернопільське вище професійне училище №4 ім. М. Парашука забезпечене навчальними кабінетами, виробничими майстернями, лабораторіями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітніх програм;
- здобувачі П(ПТ)О та працівники навчального закладу ознайомлені з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх;
- учасники освітнього процесу ознайомлені з правилами поведінки в разі нещасного випадку чи раптового погіршення їх стану здоров'я і дотримання необхідних заходів у таких ситуаціях;
- у ТВПУ №4 створені умови для безпечного використання мережі Інтернет;
- здобувачі П(ПТ)О перших курсів забезпечені проходженням адаптації та інтеграції до освітнього процесу;
- створені умови для медичного обслуговування здобувачів П(ПТ)О та працівників навчального закладу.

Оцінювання рівня забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці в період виробничої практики здійснюється за наступними критеріями:

- під час виробничого навчання і виробничої практики здобувачі освіти забезпечуються робочими місцями, безпечними і нешкідливими умовами праці відповідно до освітніх програм та угод з роботодавцями підприємств;

– під час проходження виробничого навчання і виробничої практики праця здобувачів освіти не використовується для цілей, не передбачених освітніми програмами.

Оцінювання рівня забезпечення безпечних і нешкідливих умов проживання в гуртожитку здійснюється за наступними критеріями:

– у гуртожитку передбачені необхідні умови для проживання, самостійної роботи, відпочинку, побуту, виховної роботи, у тому числі проживання та навчання осіб з інвалідністю.

Оцінювання наявності будь-яких форм насильства та дискримінації в училищі реалізується за такими критеріями:

– освітній заклад планує та здійснює контроль за діяльністю щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу;

– правила внутрішнього розпорядку училища забезпечують дотримання етичних норм, повагу, гідність, прав і свободи людини.

– адміністрація навчального закладу, педагогічні працівники протидіють увагу питанням: булінгу, іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви.

Оцінювання рівня сформованості розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору у ТВПУ №4 ім. М. Паращука здійснюється за наступними критеріями:

– облаштування території навчального закладу та розташування будівель, приміщень, споруд є безпечними;

– застосування методики та технології роботи зі здобувачами П(ПТ)О з особливими освітніми потребами (у разі потреби);

– співпраця і взаємодія з батьками (особами, які їх замінюють) здобувачів П(ПТ)О з особливими освітніми потребами;

– стимулювання мотивації здобувачів П(ПТ)О до оволодіння ключовими компетентностями та уміння їх дотримання здорового способу життя;

– на базі бібліотеки створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу.

VII. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

ОСВІТИ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ТА П(ПТ)О

7.1 Критерії і процедури оцінювання здобувачів повної загальної середньої освіти

Критерії і процедури оцінювання здобувачів повної загальної середньої освіти визначаються на основі положень відповідних наказів Міністерства освіти і науки України щодо оцінювання навчальних досягнень здобувачів із загальноосвітніх навчальних предметів, передбачених відповідними робочими навчальними планами.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів повної загальної середньої освіти (10-11 класи) здійснюється за 12-бальною системою (шкалою) і його результати позначаються цифрами від 1 до 12 (відповідно до наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання

навчальних досягнень здобувачів у системі загальної середньої освіти»).

Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають загальну середню освіту у ТВПУ №4 ім. М. Паращука відбувається відповідно до наказу МОН України від 07.12.2018 р. № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (із змінами).

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів учнівської молоді з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітніми програмами.

Навчальні досягнення здобувачів повної загальної середньої освіти оцінюються відповідно критеріїв, визначених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 13.04.2011р. №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О (вихованців) у системі загальної середньої освіти».

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів повної загальної середньої освіти з предметів загальноосвітньої підготовки

Рівень навчальних досягнень	Бал	Вимоги до знань, умінь і навичок
I Початковий	1	Здобувачі повної загальної середньої освіти розрізняють об'єкти вивчення
	2	Здобувачі повної загальної середньої освіти відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Здобувачі повної загальної середньої освіти відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II Середній	4	Здобувачі повної загальної середньої освіти з допомогою вчителя повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Здобувачі повної загальної середньої освіти відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Здобувачі повної загальної середньої освіти виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III Достатній	7	Здобувачі повної загальної середньої освіти правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Здобувачі повної загальної середньої освіти правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	9	Здобувачі добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV Високий	10	Здобувачі мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення

11	Здобувачі повної загальної середньої освіти мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
12	Здобувачі повної загальної середньої освіти мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Процедурами оцінювання навчальних досягнень здобувачів повної загальної середньої освіти є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація в формі ЗНО.

Форми проведення видів контролю, їх кількість визначаються освітніми програмами та поурочно-тематичними планами викладачів.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень здобувача повної загальної середньої освіти в оволодінні змістом предмета, вміннями та навичками відповідно до вимог освітніх програм. Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів повної загальної середньої освіти є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми з метою визначення рівня розуміння і первинного засвоєння вихованцями окремих елементів змісту теми, зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем уроків, закріплення знань, умінь і навичок, їх актуалізації перед вивченням нового матеріалу. Результати поточної перевірки фіксуються в балах.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль здобувачів П(ПТ)О у парах і групах; самоконтроль тощо.

В умовах впровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма оцінювання навчальних досягнень здобувачів повної загальної середньої освіти.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи викладача на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень здобувачів повної загальної середньої освіти підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється у формі тематичної контрольної роботи після опанування програмової теми чи розділу. Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування здобувачами освіти матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності здобувачів освіти.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень здобувачів повної загальної середньої освіти. Річна оцінка виставляється на основі семестрових оцінок також з урахуванням динаміки

зростання рівня навчальних досягнень здобувачів повної загальної середньої освіти.

7.2 Критерії і процедури оцінювання здобувачів П(ПТ)О

Критерії і процедури оцінювання здобувачів освіти визначаються у відповідності до Типових критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів з професійної підготовки у системі професійно-технічної освіти (далі – Типових критеріїв) та вимог стандартів П(ПТ)О шляхом їх конкретизації відповідно до змісту навчальних предметів загально професійної, професійно - теоретичної та професійно-практичної підготовки, форм організації і контролю освітнього процесу, видів діяльності здобувачів П(ПТ)О.

Об'єктами оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О із загально професійної та професійно-теоретичної підготовки є загально технічні, професійні, технологічні, спеціальні знання й компетентності, здобуті в процесі оволодіння відповідними навчальними предметами та вміннями; навичками щодо застосування цих знань при виконанні як типових, так і нестандартних завдань в межах освітніх програм.

Об'єктами оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О з професійно-практичної підготовки є вміння застосовувати здобуті професійні знання і компетентності для виконання навчально-виробничих або контрольних завдань. Основними функціями оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О є: контролююча, навчальна, діагностико-коригуюча, стимулююча-позитивна, виховна.

При визначенні навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О з професійно-теоретичної підготовки аналізу підлягають:

- рівень самостійності при здійсненні пізнавальної діяльності, відповідях та виконанні практичних завдань з допомогою, з частковою допомогою, з консультативною допомогою викладача, самостійно;
- рівень відтворення навчального матеріалу: рівень розпізнання, рівень запам'ятовування без розуміння або з розумінням, в неповному обсязі (елементи, фрагменти, основні положення, основний навчальний матеріал), в повному обсязі, правильно або з помилками та неточностями тощо;
- характеристики якості знань: глибокі, узагальнені, системні, міцні, осмислені, гнучкі, дійові;
- характеристики відповіді здобувача П(ПТ)О: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- рівень застосування знань, умінь, навичок і компетентностей для виконання практичних або контрольних завдань: усвідомлено або неусвідомлено, в неповному обсязі, повному обсязі, за типовим алгоритмом (послідовністю дій), за самостійно розробленим алгоритмом, правильно або з помилками та неточностями;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, систематизувати, порівнювати, узагальнювати, класифікувати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, робити висновки тощо;
 - характер помилок та здатність їх виправляти;
 - самостійність оцінних суджень.

При визначенні навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О з професійно-практичної підготовки аналізу підлягають:

- рівень професійних знань, необхідних для виконання даної роботи;
- рівень володіння прийомами та технологічними операціями, необхідний для виконання даної роботи;
- рівень самостійності здобувача П(ПТ)О у процесі організації роботи та виконання навчально-виробничого або контрольного завдання: з допомогою, з консультативною допомогою майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора), самостійно;
- характер виконання навчально-виробничого або контрольного завдання (за типовим або самостійно складеним алгоритмом; в типовій, ускладненій або нестандартній ситуації);
- обсяг і правильність виконання навчально-виробничого або контрольного завдання;
- уміння застосовувати прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи;
- відповідність результату роботи вимогам кваліфікаційної характеристики з обраної професії відповідного ступеня П(ПТ)О на даний період навчання;
- рівень виконання діючих якісних і кількісних показників (норми виробітку, норми часу тощо);
- уміння дотримуватись нормативів витрат матеріалів та інших ресурсів в процесі виконання роботи;
- характер помилок та здатність їх виправити;
- рівень опанування основами професійної культури та здатності до продуктивної і творчої співпраці в колективі;
- уміння організувати робоче місце;
- рівень дотримання правил охорони праці.

Ці орієнтири покладені в основу визначення чотирьох рівнів навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О: початкового, середнього, достатнього, високого, які формуються на основі 12-ти бальної шкали оцінювання.

Початковий рівень

Професійно-теоретична підготовка	Професійно-практична підготовка
Характеристика рівня: Здобувач П(ПТ)О з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи (фрагменти) навчального матеріалу та неусвідомлено виконує окремі практичні завдання (лабораторні, контрольні, підсумкові роботи тощо). При відповіді і виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок	Характеристика рівня: Здобувач П(ПТ)О з допомогою майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора) відтворює на рівні розпізнання окремі компоненти професійних знань та виконує окремі елементи (фрагменти) навчально-виробничого або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат виконаної роботи не відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики з відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти та діючим якісним і кількісним показникам (нормам виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) на даний період навчання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О на початковому рівні

Бал	Професійно-теоретична підготовка	Бал	Професійно-практична підготовка
1	Здобувач П(ПТ)О з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та виконує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.	1	Здобувач П(ПТ)О з допомогою майстра виробничого навчання відтворює на рівні розпізнання окремі компоненти професійних знань, необхідних для виконання даної роботи. З постійною допомогою майстра виробничого навчання виконує лише елементи навчально-виробничого або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат виконаної роботи повністю не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Потребує постійної допомоги і контролю в дотриманні правил охорони праці
2	Здобувач П(ПТ)О з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі фрагменти навчального матеріалу та неусвідомлено виконує окремі фрагменти практичних завдань. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок	2	Здобувач П(ПТ)О з допомогою майстра виробничого навчання відтворює на рівні розпізнання окремі фрагменти професійних знань, необхідних для виконання даної роботи. З постійною допомогою майстра виробничого навчання виконує фрагменти навчально-виробничого або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат роботи істотно не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Потребує допомоги і контролю в дотриманні правил охорони праці

3	Здобувач П(ПТ)О з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання фрагменти навчального матеріалу та неусвідомлено виконує частину практичних завдань. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок	3	Здобувач П(ПТ)О безсистемно, на рівні розпізнання відтворює окремі компоненти професійних знань, необхідних для виконання даної роботи. З допомогою майстра виробничого навчання планує виробничі дії та виконує частину навчально-виробничого або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається значної кількості помилок в організації робочого місця та технологічних операціях, які самостійно виправити не може. Результат роботи не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Потребує допомоги і контролю в дотриманні правил охорони праці
---	---	---	---

Середній рівень

Професійно-теоретична підготовка	Професійно-практична підготовка
Характеристика рівня: Здобувач П(ПТ)О на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння відтворює навчальний матеріал та виконує практичні завдання в неповному обсязі з частковою допомогою викладача. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. Неусвідомлено користується технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається помилок, які самостійно виправити не може	Характеристика рівня: Здобувач П(ПТ)О без достатнього розуміння відтворює компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції. З частковою допомогою майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора) організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробничі або контрольні завдання з використанням технологічної документації. При виконанні роботи припускається помилок, які самостійно виправити не може. Результат виконаної роботи відповідає рівню кваліфікації на ступінь нижчому обумовленого кваліфікаційною характеристикою відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти та діючим якісним і кількісним показникам (нормі виробітку, часу, витрат матеріалу тощо) на даний період навчання

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О на середньому рівні

Бал	Професійно-теоретична підготовка	Бал	Професійно-практична підготовка
-----	----------------------------------	-----	---------------------------------

4	Здобувач П(ПТ)О на рівні запам'ятовування без розуміння відтворює навчальний матеріал та виконує практичні завдання з допомогою викладача. Має значні труднощі при аналізі та порівнянні. Недостатньо усвідомлено користується технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається значної кількості помилок, які самостійно виправити не може	4	Здобувач П(ПТ)О без достатнього розуміння відтворює окремі компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи. Не може пояснити зміст технологічного процесу та прийомів самоконтролю і методів контролю за якістю. З частковою допомогою майстра виробничого навчання організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання з використанням технологічної документації. При виконанні роботи припускається значної кількості помилок, які самостійно виправити не може. Результат роботи відповідає мінімальним діючим якісним і кількісним показникам В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил охорони праці
5	Здобувач П(ПТ)О на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння	5	Здобувач П(ПТ)О допомогою майстра виробничого навчання відтворює на рівні розпізнання окремі знання та недостатньо
	відтворює основні положення навчального матеріалу та виконує практичні завдання з частковою допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково обґрунтувати і проаналізувати свою відповідь. Недостатньо усвідомлено користується технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається помилок, які самостійно виправити не може		усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи. З частковою допомогою майстра виробничого навчання організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання з використанням технологічної документації. Неусвідомлено застосовує прийоми контролю за якістю та самоконтролю за виконанням технологічного процесу. При виконанні роботи припускається помилок, які самостійно виправити не може. Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил охорони праці

6	Здобувач П(ПТ)О без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З окремими помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технологічної документації. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається помилок, які може частково виправити	6	Здобувач П(ПТ)О без достатнього розуміння відтворює значну кількість компонентів професійних знань, необхідних для виконання даної роботи. З консультативною допомогою майстра виробничого навчання організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання з використанням технологічної документації. Неусвідомлено застосовує прийоми контролю за якістю та самоконтролю за виконанням технологічного процесу. При виконанні роботи припускається помилок, які частково може виправити з допомогою майстра виробничого навчання. Результат виконаної роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує консультативної допомоги в організації робочого місця та дотриманні правил охорони праці
---	---	---	--

Достатній рівень

Професійно-теоретична підготовка	Професійно-практична підготовка
Характеристика рівня: Здобувач П(ПТ)О самостійно з розумінням відтворює основний навчальний матеріал та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію і робить висновки. Відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій). Можлива консультативна допомога викладача. Достатньо усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити	Характеристика рівня: здобувач П(ПТ)О з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для даної роботи. Самостійно організовує робоче місце, планує виробничі дії та в цілому правильно виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом в межах встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується технологічною документацією. Може розробляти окремі її види з консультацією майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора). Застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які може виправити. Результат виконаної роботи відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти або діючим якісним і кількісним показникам (нормі виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) на даний період навчання. Дотримується правил охорони праці.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О на достатньому рівні

Бал	Професійно-теоретична підготовка навчальних досягнень	Бал	Професійно-практична підготовка
7	Здобувач П(ПТ)О самостійно з розумінням відтворює суть основних положень навчального матеріалу та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює, робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, але містить неточності. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) з консультативною допомогою викладача. Користується довідковою інформацією, технічною та технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє	7	Здобувач П(ПТ)О з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи. Організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) з незначним відхиленням від встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується технічною і конструкторсько-технологічною документацією. Застосовує прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Потребує консультації майстра виробничого навчання. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які частково може виправити. Результат роботи в цілому відповідає якісним і кількісним показникам запланованого рівня кваліфікації. Дотримується правил охорони праці
8	Здобувач П(ПТ)О самостійно з розумінням відтворює основний навчальний матеріал та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію, встановлює її зв'язок з обраною професією і робить висновки. Відповідь в цілому правильна, логічна та	8	Здобувач П(ПТ)О з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції, необхідні для даної роботи. Самостійно організовує робоче місце, планує та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом в межах встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується технічною і конструкторсько-технологічною документацією, що надається. Застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих
	достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) з консультативною допомогою викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які частково виправляє		дій та методи контролю за якістю роботи. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які може виправити. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим рівнем кваліфікації. Дотримується норм витрат матеріалів (ресурсів) та правил охорони праці

9	Здобувач П(ПТ)О володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах, застосовує його при виконанні практичних завдань як у типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію, встановлює її зв'язок з обраною професією і робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити	9	Здобувач П(ПТ)О з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує переважну більшість прийомів і технологічних операцій, необхідних для даної роботи. Самостійно, в цілому правильно організовує робоче місце, планує та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом в межах встановлених норм часу. Усвідомлено користується технічною і технологічною документацією. Може розробляти окремі її види. Правильно застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які виправляє. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим рівнем кваліфікації. Дотримується норм витрат матеріалів, енергоресурсів та правил охорони праці
---	---	---	--

Високий рівень

Професійно-теоретична підготовка	Професійно-практична підготовка
Характеристика рівня: Здобувач П(ПТ)О володіє глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно застосовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь правильна, логічна містить аналіз, систематизацію та узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки. Здобувач П(ПТ)О правильно й усвідомлено застосовує всі види	Характеристика рівня: Здобувач П(ПТ)О володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми і здатний ефективно виконувати технологічні операції, необхідні для даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно, в повному обсязі виконує навчально-виробниче або контрольне завдання відповідно до вимог технічної і конструкторсько-технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого або контрольного завдання. Зразково дотримується нормативів витрат матеріалів та інших ресурсів. Правильно і усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і

технічної і технологічної документації. Самостійно, правильно, в повному обсязі виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно складеним планом. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається неточностей, які виявляє та виправляє. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології	здатність до продуктивної і творчої співпраці в колективі. В процесі роботи може припускатися неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає рівню кваліфікаційної характеристики з відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти та діючим якісним і кількісним показникам (нормі виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) або може відповідати вищому кваліфікаційному рівню, ніж запланований. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримання правил охорони праці
---	--

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О на високому рівні

Бал	Професійно-теоретична підготовка	Бал	Професійно-практична підготовка
10	Здобувач П(ПТ)О уміє усвідомлено засвоювати нову інформацію в обсязі, що відповідає навчальній програмі. Володіє глибокими, міцними знаннями навчального матеріалу та здатний їх правильно використовувати для виконання практичних завдань. Відповідь повна, правильна, логічна, містить аналіз і систематизацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки з незначною консультацією викладача. Вміє самостійно користуватися джерелами інформації. Здобувач П(ПТ)О самостійно й правильно застосовує довідкову інформацію, технічну та технологічну документацію. Практичні завдання виконує в цілому правильно в повному	10	Здобувач П(ПТ)О володіє професійними знаннями в обсязі, що передбачений навчальною програмою, та самостійно, правильно, впевнено виконує прийоми і технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно, в повному обсязі виконує навчально-виробничі або контрольні завдання відповідно до вимог технічної та технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє розробляти окремі її види. Дотримується нормативів витрат матеріалів та інших ресурсів. Виявляє елементи професійної культури та прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. В процесі роботи може припускатися окремих неточностей, які самостійно виправляє. Результат виконаної роботи в цілому відповідає діючим заданим якісним і кількісним показникам. Раціонально організовує робоче місце та дотримується правил охорони праці
	обсязі як з використанням типового алгоритму, так і в дещо змінених умовах. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається окремих неточностей, які може виправити самостійно. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології		

11	Здобувач П(ПТ)О володіє узагальненими знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь здобувача П(ПТ)О повна, правильна, логічна і містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Вміє самостійно знаходити й користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові і міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно й усвідомлено застосовує всі види довідкової інформації, технічної та конструкторсько-технологічної документації в межах навчальної програми. Може самостійно скласти окремі її види. Практичні завдання виконує правильно, у повному обсязі як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Виявляє інтерес до обраної професії, нової техніки і технології	11	Здобувач П(ПТ)О володіє професійними знаннями у повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми, технологічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно, в повному обсязі виконує навчально-виробниче або контрольне завдання відповідно до вимог технічної та конструкторсько-технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого або контрольного завдання. Зразково дотримується нормативів витрат матеріалу та інших ресурсів. Правильно й усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної і творчої співпраці в колективі. В процесі роботи припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє і виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримання правил охорони праці
12	Здобувач П(ПТ)О володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь здобувача П(ПТ)О повна, правильна, логічна і містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Вміє самостійно знаходити й користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові і міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно й усвідомлено застосовує всі види довідкової	12	Здобувач П(ПТ)О володіє системними професійними знаннями у повному обсязі та бездоганно виконує всі прийоми, технологічні операції, необхідні для виконання конкретної роботи в межах навчальної програми. Повністю виконує або перевиконує норми часу. У повному обсязі виконує контрольне завдання у повній відповідності до конструкторсько-технологічної документації. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого (контрольного) завдання. Знаходить шляхи зменшення витрат матеріалів та інших ресурсів, що не впливають на якість. Впевнено й усвідомлено застосовує прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури та виявляє

інформації, технічної та конструкторсько-технологічної документації. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології	прагнення і здатність до співпраці в колективі. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам або може бути ще кращим. Забезпечує високий рівень організації праці робочого місця, зразкового дотримання правил охорони праці
---	---

На підставі наведених Типових критеріїв та у відповідності з вимогами стандартів П(ПТ)О з професій, що ґрунтуються на компетентнісному підході та модульному структуруванні, училищі розробляються:

1. Критерії кваліфікаційної атестації випускників (разом з роботодавцями).

2. Критерії оцінювання професійних компетентностей здобувачів П(ПТ)О з навчальних предметів загально професійної, професійно-теоретичної, професійно-практичної підготовки, що формуються викладачами і майстрами виробничого навчання та ухвалюються відповідними методичними комісіями училища.

Зазначені критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О використовуються у ТВПУ №4 під час визначених законодавством видів контролю за навчально-виробничим процесом, причому, бали 1-3 відповідають параметру – «не знає/не вміє», 4-12 - «знає/вміє». Оцінювання набутих компетентностей під час Державної або проміжної (поетапної) кваліфікаційної атестації здійснюється за параметрами: «знає – не знає»; «уміє – не вміє».

Процедурами, що забезпечують оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О в училищі є поточний, тематичний, за навчальним модулем, проміжний і вихідний контроль.

Поточний контроль передбачає поточне оцінювання здобувачів П(ПТ)О з предметів загально професійної та професійно-теоретичної підготовки, яке визначається на підставі усних та письмових відповідей, рівня виконання контрольних та домашніх робіт, лабораторно-практичних завдань та інших форм контролю, що не суперечать етичним та методико-педагогічним нормам.

Поточні оцінки під час уроку виробничого навчання виставляються за підсумками виконаного здобувачами П(ПТ)О кожного навчально-виробничого завдання, а також шляхом спостереження за правильністю виконання прийомів, організацією і культурою праці, за використанням обладнання, інструментів, пристосувань та виконанням вимог охорони праці.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з таблицями, графіками, схемами; робота з кресленнями, інструкційно -технологічними картами; виконання різних видів письмових робіт, тестів; взаємоконтроль здобувачів П(ПТ)О у парах і групах; самоконтроль тощо Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки набутих компетентностей;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги здобувачів П(ПТ)О до найважливіших змістових

аспектів кожного предмета.

Навчальні досягнення здобувачів П(ПТ)О з предметів теоретичного навчання за семестр визначаються поточними та тематичними оцінками; з професійно-практичної підготовки – на підставі поточних і тематичних оцінок та оцінювання перевірних робіт.

Оцінювання за навчальним модулем здійснюється з предметів теоретичного та виробничого навчання після оволодіння здобувачами П(ПТ)О кожного навчального модуля.

Проміжне оцінювання здійснюється в межах проміжного контролю і передбачає проведення семестрових заліків, річних підсумкових заліків, проміжної кваліфікаційної атестації (кваліфікаційного іспиту), індивідуальних завдань. Річні оцінки виставляються на підставі семестрових навчальних оцінок та заліків з предметів, що передбачені освітніми програмами.

Вихідний контроль передбачає державну кваліфікаційну атестацію, яка включає: кваліфікаційну пробну роботу, яка відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника відповідного кваліфікаційного рівня; державний кваліфікаційний іспит або захист дипломної роботи, проекту чи творчої роботи, що їх замінює. Державна або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація проводиться за результатами здобуття кожної професійної кваліфікації.

Терміни проведення контрольних, перевірних робіт визначаються відповідним затвердженим графіком. Періодичність і форми проміжного та вихідного контролю визначаються освітніми програмами.

Основними документами обліку результатів поточного, тематичного, за навчальним модулем, проміжного контролю є журнали теоретичного і виробничого навчання установленої форми.

Результати проміжної та державної кваліфікаційної атестації вносяться до протоколу встановленого зразка, потім до журналу обліку теоретичного і виробничого навчання та до зведеної відомості.

До атестації з навчальних предметів, що входять до додатка диплома (свідоцтва), допускаються здобувачі П(ПТ)О, які мають річні оцінки не нижче 4 бали з професійно-практичної підготовки і з усіх навчальних предметів (професійно-теоретичної, загально професійної підготовки тощо), що входять до додатка диплома (свідоцтва).

VIII. ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

8.1 Критерії оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці:

Критерії оцінювання роботи викладача

I. Професійний рівень діяльності вчителя			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмету	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до викладача Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до викладача першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін.	Відповідає вимогам, що висуваються до викладача вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці:	Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; Використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи	Володіє методами науково-дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики
3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення її мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових	Знає сучасні технології навчання й виховання;	Уміє демонструвати на практиці високий рівень	Розробляє нові педагогічні

педагогічних концепцій	володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності
5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко й підсвідомо обрати оптимальне рішення	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науково обґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях
II. Результативність професійної діяльності викладача			
I. Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку: здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку учнів	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими учнями
2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	Забезпечує успішне формування системи знань на основі само-управління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (розумову) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і

			сформованими навичками
3. Робота з розвитку в учнів загально-навчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність)	
4.Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук
III. Комунікативна культура			
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює

		переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює	власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності
2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів
3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей учнів і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності
5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його	Стосунки з учнями будує на довірі, повазі,	

	порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями .	вимогливості, справедливості	
6.Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією
7.Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожного учня	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей

Основними методами контролю є спостереження уроків, усне опитування учнів за раніше складеними питаннями, опитування учнів у кінці уроку (5-7 хв.), короткочасні письмові роботи, письмові контрольні роботи після вивчення теми, в кінці семестру, навчального року.

8.2 Процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Процедурами оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників визначені такі: призначення на посаду, атестація, сертифікація, підвищення кваліфікації.

Процедура призначення на посаду педагогічного працівника регулюється чинним законодавством (укладення контрактів) відповідно до встановлених вимог.

Процедура атестації педагогічних працівників – це система заходів, спрямована на всебічне та комплексне оцінювання їх педагогічної діяльності, за якою визначаються відповідність педагогічного працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, присвоюється кваліфікаційна категорія, педагогічне звання. Атестація здійснюється відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників і є обов'язковою.

Метою атестації є стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, росту їх професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищення престижу й авторитету, забезпечення ефективності освітнього процесу.

Основними принципами атестації є відкритість та колегіальність, гуманне та доброзичливе ставлення до педагогічного працівника, повнота, об'єктивність

та системність оцінювання його педагогічної діяльності.

Комплексну оцінку діяльності педагогічних працівників за між атестаційний період здійснює атестаційна комісія (у випадку присвоєння кваліфікаційних категорій: «спеціаліст», «спеціаліст другої категорії», «спеціаліст першої категорії», «спеціаліст вищої категорії» та педагогічних звань: «старший викладач», «викладач-методист», «вихователь-методист», «майстер виробничого навчання I категорії», «майстер виробничого навчання II категорії»).

Атестаційна комісія вивчає педагогічну діяльність осіб, які атестуються, шляхом відвідування уроків, позаурочних заходів, вивчення рівня навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О з предмета, що викладає педагогічний працівник, ознайомлення з навчальною документацією щодо виконання педагогічним працівником своїх посадових обов'язків, його участі у роботі методичної комісії, фахових конкурсах та інших заходах, пов'язаних з організацією навчально-виховної роботи, тощо.

Зазначена процедура може бути черговою або позачерговою. У переважній більшості педагогічні працівники проходять чергову атестацію, яка здійснюється не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством. Позачергова атестація проводиться з метою підвищення кваліфікаційної категорії (тарифного розряду), педагогічного звання не раніш, як через два роки після присвоєння попередньої.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді; викладачам, вихователям, соціальним педагогам, практичним психологам присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання; майстрам виробничого навчання, керівникам гуртків – встановлюються тарифні розряди та присвоюються педагогічні звання. Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Необхідною умовою чергової атестації є обов'язкове проходження не рідше одного разу на п'ять років підвищення кваліфікації педагогічних працівників на засадах вільного вибору форм навчання, програм і суб'єктів підвищення кваліфікації. Ця вимога не розповсюджується на педагогічних працівників, які працюють перші п'ять років після закінчення вищого навчального закладу.

Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників є їх професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі П(ПТ)О та забезпечення якості П(ПТ)О.

Відповідно до Закону України "Про освіту" загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок.

Для викладачів загальноосвітніх предметів передбачене щорічне підвищення кваліфікації (не менше 30 годин).

Для викладачів і майстрів виробничого навчання, які проводять освітній процес з предметів загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки, не встановлено чіткої регламентації обсягу навчального часу за роками, але загальна кількість академічних годин за між атестаційний період має бути не менше 150.

За результатами успішного проходження відповідного навчання (курсів) суб'єктом підвищення кваліфікації надається свідоцтво або сертифікат про підвищення кваліфікації педагогічного працівника з вказівкою кількості відпрацьованих академічних годин, які є дійсними упродовж п'ятих років.

Окрім підвищення кваліфікації законодавчо визначено процедуру сертифікації педагогічних працівників. На відміну від атестації і підвищення кваліфікації сертифікація відбувається на добровільних засадах, виключно за ініціативою педагогічного працівника.

Сертифікація – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Формування та забезпечення функціонування системи сертифікації педагогічних працівників здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки. Процедуру сертифікації педагогічних працівників здійснюють спеціально уповноважені державою установи, положення про які затверджує Кабінет Міністрів України.

За результатами успішного проходження сертифікації педагогічному працівнику видається сертифікат, який є дійсним упродовж трьох років. Успішне проходження сертифікації зараховується як проходження атестації педагогічним працівником.

ІХ . УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності у Тернопільському вищому професійному училищі №4 ім. М. Паращука визначає стратегію управління в освітньому закладі, напрямки ефективних змін та розвитку освітньої системи.

Для цього застосовується моніторинг якості освітнього процесу в закладі освіти як систему збору, обробки, збереження та розповсюдження інформації про стан освітнього процесу чи окремих його елементів з метою інформаційного забезпечення управління та прийняття оптимальних управлінських рішень щодо підвищення ефективності функціонування усіх складових освітнього процесу, їхній взаємодії для досягнення очікуваних й запланованих результатів, а також інноваційного розвитку закладу освіти.

Управління процесом встановлення якості освіти у ТВПУ №4 забезпечується внутрішніми нормативно-правовими документами (статут, положення, рішення, накази тощо), що визначають зміст внутрішньої системи забезпечення якості освіти та механізми її забезпечення.

Процедура управління процесом забезпечення якості освіти у навчальному закладі включає:

- ухвалення рішення про початок формування системи внутрішнього забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- призначення відповідальних за розробку, впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- навчання педпрацівників правилам і процедурам впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- формування та підготовка аналітичної групи з визначення ефективності впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти на окремих етапах та у цілому;
- визначення видів діяльності та процесів у рамках складових внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- розробка процедур для визначених процесів (дій, заходів) (внутрішні нормативні основи закладу освіти);
- визначення та розвиток системи моніторингу якості в закладі;
- удосконалення системи аналізу та прийняття підсумкових рішень.

Відповідальними за впровадження та вдосконалення системи забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності в училищі є директор, заступники директора з навчальної, навчально-виробничої, навчально-виховної роботи, методисти, соціальний педагог, психолог, педагогічні працівники, методичні об'єднання, педагогічна рада закладу освіти.

Критерії ефективності управлінської діяльності в ТВПУ №4 ім. М. Паращука щодо забезпечення функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань. Для досягнення високої якості освітньої діяльності у закладі розробляється та оприлюднюється стратегія розвитку, яка визначає напрямки ефективних змін та підвищення якості освітньої системи на певний період.
2. Спрямування управлінських рішень керівництва на досягнення стратегічних та поточних цілей освітнього закладу. З цією метою заклад розробляє та виконує узгоджені між собою плани різного терміну реалізації та спрямування (річний та тижневий). До розроблення річного плану роботи долучаються представники від педагогічного колективу, учнівства та батьків.
3. Аналіз планів відповідно до структури системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Результатом аналізу такого планування стають відповідні управлінські рішення.
4. Заходи із підвищення якості освітньої діяльності. Такі заходи здійснюються на підставі даних про поточний стан та динаміки результатів освітньої діяльності. Для цього здійснюється моніторинг певних компонентів освітнього процесу: ефективність управлінської діяльності, навчальних досягнень учнів, соціально-психологічного клімату тощо. Моніторинг проводиться шляхом вивчення документів, аналізу навчальних досягнень, опитування учасників освітнього процесу, спостереження, розгляду звернень громадян, комунікації на інтерактивних платформах тощо.
5. Здійснення у закладі освіти самооцінювання якості освітньої діяльності на

основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти. Результат самооцінювання відображається у річному звіті. Річний звіт схвалюється педагогічною радою та оприлюднюється на сайті навчального закладу.

6. Адміністрація закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання.
7. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм. Досягнення мети діяльності закладу можливе за умови створення сприятливого психологічного клімату, атмосфери довіри між учасниками освітнього процесу, комфортних умов для здобувачів освіти.
8. В освітньому закладі працюють над створенням психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру.
9. Учасники освітнього процесу можуть впливати на прийняття управлінських рішень через участь у нарадах, обговоренні, внесенні пропозицій і т.д.
10. Керівництво училища здійснює процеси управління та організації освітньої діяльності в умовах інформаційної відкритості та комунікації з учасниками освітнього процесу і громадою через оприлюднення інформації на сайті закладу. Спілкування між учасниками освітнього процесу може відбуватися із використанням сучасних технологій.
- 11. У закладі розроблено та оприлюднено Положення про академічну доброчесність, з учасниками освітнього процесу проводиться робота щодо дотримання його вимог. Ключовим чинником формування відповідального ставлення до цих питань має стати нульова толерантність усіх учасників освітнього процесу до фактів порушення норм академічної доброчесності.**
12. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників. Комплектація освітнього закладу кваліфікованими педагогічними працівниками та іншими працівниками є одним з найважливіших завдань адміністрації для забезпечення якісної освітньої діяльності та високої якості освіти. Директор закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми. Кваліфікаційні вимоги до викладачів та майстрів виробничого навчання можуть різнитися залежно від поглибленого вивчення окремих предметів, профільної спрямованості груп та училища в цілому. У ТВПУ №4 ім. М. Паращука створюються умови для постійного професійного розвитку педагогічних працівників та підтримки власної професійної траєкторії. Адміністрація училища заохочує та підтримує методичну роботу педагогічних працівників, їхню участь у професійних конкурсах, конференціях, вебінарах, курсах підвищення кваліфікації у різних формах, публікацію матеріалів за темами професійної діяльності та сприяє їх сертифікації.
13. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодія училища з місцевою громадою. Головний принцип освітнього процесу – людиноцентризм – реалізується через виконання освітньої програми закладу освіти, яка розробляється відповідно

до державних стандартів, враховує потреби та інтереси учнів, спроможності закладу. Документи, які реалізують принцип людиноцентризму:

- Статут закладу містить опис основних принципів освітнього процесу, визначає ключові права та обов'язки всіх його учасників.
 - Освітня програма дозволяє реалізувати право на освіту через практичну діяльність всіх учасників освітнього процесу саме у процесі навчання. Ця програма розробляється відповідно до державних стандартів, враховує потреби та інтереси учнів, спроможність закладу освіти.
 - Правила поведінки визначають, як саме мають реалізовуватися стосунки між учасниками освітнього процесу, щоб освітнє середовище було вільним від будь-якого насильства та формувало атмосферу конструктивного спілкування та співпраці.
 - Правила внутрішнього розпорядку визначають оптимальні умови для комунікації учасників освітнього процесу та їхні права і обов'язки.
14. Використання різноманітних форм і технологій організації освітнього процесу, форм та методів роботи під час проведення навчальних занять забезпечує оволодіння учнями ключових компетентностей.
15. У ТВПУ №4 ім. М. Паращука створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.
16. Режим роботи училища та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їхнім індивідуальним можливостям та інтересам, сприяють формуванню індивідуальних освітніх траєкторій та забезпечують можливості для гнучкого використання різноманітних організаційних форм навчання і викладання.
17. Процедури комплектації груп, зарахування, відрахування, переведення та випуску здобувачів освіти мають здійснюватися відповідно до встановленого порядку. Заклад оприлюднює інформацію про проєктну потужність закладу, правила прийому.
18. В освітньому закладі вживаються заходи щодо забезпечення належного стану приміщень і обладнання, вивчаються потреби учнів та педагогічних працівників, готуються і доводяться до відома засновника запити для задоволення потреб закладу.
19. Адміністрація освітнього закладу сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади.
20. Педагогічна рада розглядає на своїх засіданнях питання освітнього процесу, зокрема забезпечення якості освітньої діяльності. Колегіальність рішень педагогічної ради має велике значення для формування атмосфери співпраці у педагогічному колективі. Адміністрація училища сприяє реалізації інноваційної роботи, що дозволяє забезпечити ефективність освітньої діяльності та створює умови для використання в освітньому процесі технологій, спрямованих на підвищення рівня навчальної мотивації здобувачів освіти.
21. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу. Для цього адміністрація навчального закладу забезпечує необхідні умови для діяльності різноманітних форм громадського самоврядування (батьківські ради, учнівське самоврядування тощо).
22. Принципи громадського самоврядування у закладі освіти:

- пріоритету прав та свобод людини і громадянина;
 - верховенства права;
 - взаємної поваги та партнерства;
 - репрезентативності органів громадського самоврядування, громадських об'єднань та інших інститутів громадянського суспільства і законності їх представників;
 - обов'язковості розгляду пропозицій сторін;
 - пріоритету узгоджувальних процедур;
 - прозорості, відкритості та гласності;
 - обов'язковості дотримання досягнутих домовленостей;
 - взаємної відповідальності сторін.
23. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності. У закладі розроблено Положення про академічну доброчесність. Тернопільське вище професійне училище №4 імені Михайла Паращука впроваджує політику академічної доброчесності.
24. Адміністрація закладу контролює дотримання норм академічної доброчесності та сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.
25. Моніторинг та самооцінювання системи управлінської діяльності Для моніторингу та самооцінювання управлінської діяльності закладу освіти **використовується «Форма самооцінювання системи управлінської діяльності закладу освіти».**

X. МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВС П(ПТ)О

1. Механізми реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності у ТВПУ №4 ім. М. Паращука передбачають здійснення періодичного оцінювання компонентів училища за напрямками оцінювання відповідальними посадовими особами і представниками громадських структур закладу освіти на основі визначених методів збору інформації та відповідного інструментарію. Отримана інформація узагальнюється, відповідний компонент оцінюється, після чого зазначені матеріали передаються адміністрації закладу для прийняття відповідного управлінського рішення щодо удосконалення якості освіти в освітньому закладі.

2. Дані щодо процедури та результатів оцінювання мають узагальнюватися зокрема в таблицях. Компоненти напряму оцінювання.

- освітнє середовище закладу освіти (облаштування території, стан приміщення закладу, дотримання повітряно-теплого режиму, стан освітлення, прибирання приміщень, облаштування та утримання туалетів, дотримання питного режиму тощо);
- система оцінювання здобувачів освіти (оприлюднення критеріїв, правил та процедур оцінювання навчальних досягнень, здійснення аналізу результатів навчання учнів, впровадження системи формувального оцінювання тощо);
- педагогічна діяльність педагогічних працівників (формування та реалізація індивідуальних освітніх траєкторій учнів, використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, розвиток педагогіки

партнерства тощо);

- управлінські процеси закладу освіти (стратегія розвитку закладу, здійснення річного планування відповідно до стратегії, підвищення кваліфікації педагогічних працівників тощо).

3. Періодичність оцінювання. Визначається відповідно до частоти оцінювання (1 раз на п'ять років, 1 раз на 3 роки, 1 раз на рік, півріччя (семестр), квартал (чверть), щомісячно, щотижнево тощо).
4. Методи збору інформації та інструментарій. У цій графі визначається метод збору інформації (аналіз документів, опитування, спостереження) та інструментарій (пам'ятка, бланк, анкета тощо).
5. Форми узагальнення інформації. До інформації, яку надає відповідальна особа після завершення процедури оцінювання, віднесено аналітичну довідку, письмовий звіт, усний звіт, доповідну записку, акт тощо.
6. Управлінське рішення. Управлінське рішення приймається на основі аналізу отриманої інформації у вигляді наказу, рішення педагогічної ради, ради закладу, розпорядження, вказівки, письмового доручення, припису, інструкції тощо і спрямовано на вдосконалення якості освіти у навчальному закладі.

Отримана інформація оцінюється за цифровою чотирирівневою (десятирівневою) шкалою спочатку за індикаторами, потім узагальнюється за критеріями, компонентами, напрямками і в цілому по Тернопільському вищому професійному училищі №4 імені Михайла Паращука (додаткиБ, В, Г). Результати оцінювання та узагальнення передаються адміністрації училища для прийняття відповідного управлінського рішення щодо удосконалення якості П(ПТ)О у навчальному закладі.

Оцінювання напрямку

Оцінювання напрямку здійснюється шляхом знаходження середньоарифметичного значення отриманих оцінок за кожною з вимог/правил, що входять до напрямку.

Щоб оцінити напрям за вимогами/правилами потрібно зробити два кроки:

1. Вирахувати середньоарифметичне значення вимог/правил освітнього напрямку.
2. Зіставити отримане середньоарифметичне значення зі шкалою визначення рівня якості освітньої діяльності.

Наприклад, напрям «Освітнє середовище» складається з трьох вимог/правил. Розподіл балів за вимогами/правилами становить:

- оцінка вимоги/правила 1.1. «Освітнє середовище забезпечує комфортні та безпечні умови навчання та праці» відповідає рівню, що вимагає покращення (2 бали);

- оцінка вимоги/правила 1.2. «Освітнє середовище закладу освіти вільне від будь-яких форм насильства та дискримінації» відповідає достатньому рівню (3 бали);

- оцінка вимоги/правила 1.3. «Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору» відповідає низькому рівню (1

бал).

Знаходимо середньоарифметичне значення за формулою:

$$p. = \frac{p_1 + p_2 + \dots + p_n}{n} \quad (\text{формула 1}),$$

де:

p – середньоарифметична оцінка напряму;

p_n – бал вимоги/правила;

n - кількість вимог/правил у напрямі.

$$2 = \frac{2+3+1}{3} \quad (\text{формула 1}),$$

Зіставляємо отримане значення середньоарифметичної оцінки напряму зі шкалою визначення рівня якості освітньої діяльності (таблиця 4).

Таблиця 1

Шкала визначення рівня якості освітньої діяльності

1,0 – 1,65	1,66 – 2,65	2,66 – 3,60	3,61 – 4,0
низький рівень	рівень, що вимагає покращення	достатній	високий

Отриманий середньоарифметичний бал 2,0 знаходиться у проміжку між 1,66 та 2,65 і відповідає рівню, що «вимагає покращення» якості освітньої діяльності.

Під час проведення інституційного аудиту основними методами збору інформації є:

- опитування учасників освітнього процесу (анкетування, інтерв'ю, письмове опитування педагогів щодо самоаналізу їхньої професійної діяльності);
- спостереження (за освітнім середовищем та за проведенням навчального заняття);
- вивчення документації та/або освітніх ресурсів, розміщених на вебсайті закладу освіти.

Аби організувати процес чітко та прозоро, слід дотримуватися певної послідовності дій:

1. Видати наказ про проведення самооцінювання.
2. Затвердити склад робочої групи по кожному напрямку.
3. Провести оцінювання (зафіксувати результати та напрацювати рекомендації).
4. Обговорити результати на засіданні педагогічної ради.
5. Видати наказ про підсумки самооцінювання.

Ухвалити управлінські рішення та врахувати результати самооцінювання у Коцепції розвитку закладу освіти та річному плані роботи училища.